

FUNCTIONARUL PUBLIC

ZIAR BILUNAR EDITAT DE CĂTRE ACADEMIA DE ADMINISTRARE PUBLICĂ

SUPLIMENT LA REVISTA „ADMINISTRAREA PUBLICĂ”

Dragi colegi, profesori ai Academiei de Administrare Publică,

Vă aduc cele mai calde felicitări cu ocazia sărbătoririi, la 5 octombrie, a Zilei Internaționale a Profesorului.

Este al doilea an consecutiv, când marcăm această sărbătoare în condiții deosebite, legate de situația epidemiologică complicată. Este un risc pe care Vi-l asumăm benevol, venind în sălile de curs ca să transmiteți

studenților-masteranzi, doctoranzilor, angajaților din sectorul public cunoștințe noi. Pentru această dăruire de sine Vă exprim recunoștința și aprecierea.

Vă doresc multă sănătate, prosperitate și împlinire. Fie ca munca Dumneavoastră să aducă roadele convenite și să Vă bucurați de aprecierea discipolilor.

Transmit, cu această ocazie, urări de bine și belșug familiilor și celor dragi, care poartă și ei o parte din povara Dumneavoastră.

Mult succes și realizări cât mai frumoase!

**Rector,
Oleg BALAN,
dr. hab., prof. univ.**

Studiile la programele de master, în desfășurare

Anul de studii 2021-2022 la programele de master în Academia de Administrare Publică a demarat. Lecțiile au început în sălile de studii pentru studenții cu frecvență la zi la programele: *administrare publică, management, drept public, anticorupție, relații internaționale*. Din 27 septembrie studiile au demarat și pentru studenții anului I la programele *administrare publică, anticorupție, relații internaționale*, studii cu frecvență redusă. Spre regret, tot din această dată toți studenții Academiei au fost trecuți la realizarea procesului de instruire în regim on-line.

Cu toate acestea, profesorii Academiei depun străduința de a face ca studenți, chiar dacă sunt după o zi plină de activități la serviciu, să se prezinte la lecții cu multă motivație pentru a obține cunoștințe noi. Din primele zile studenții au fost

familiarizați cu resursele informaționale ale Academiei, documentându-se cu fondul de carte al bibliotecii și diverse baze de date, Instrumentul bibliometric național, Biblioteca electronică a Academiei, Repozitoriul instituțional, Baza de date EBSCO etc. Pentru a facilita procesului instructiv, cadrele didactice pun la dispoziția studenților suporturile de curs elaborate, care pot fi accesate de către studenți pe platforma E-learning a Academiei.

Interesul față de programele de master este confirmat prin cotele înalte de participare a studenților la lecții și prin comunicarea interactivă în cadrul orelor de curs. Abordarea

academică a prelegerilor și proiecția practică a seminarelor transformă procesul de instruire într-o adevărată fabrică de producere a inteligenței și a iscusinței de a activa într-un mediu social calitativ nou.

Academia este cunoscută prin înaltul profesionalism al corpului științifico-profesoral. Absolut toți profesorii dețin titluri științifice și științifico-didactice de doctor, doctor habilitat, conferențiar și profesor universitar, au o

vastă experiență de predare în instituții universitare din țară și de peste hotare, de activitate în diverse funcții publice și de demnitate publică.

Aici pot fi menționați

domnii profesori Ion Guceac doctor habilitat, profesor universitar, academician, Andrei Smochină doctor habilitat, profesor universitar, Constantin Solomon doctor habilitat, profesor universitar, Mihail Șleahțișchi doctor habilitat, conferențiar universitar, ex-ministru al educației Boris Negru, doctor, conferențiar universitar, unul din autorii Constituției Republicii Moldova, Nicolae Țău, doctor habilitat, profesor universitar, ex-ministru și ex-ambasador al Republicii Moldova în Statele Unite ale Americii, Angela Popovici doctor, conferențiar universitar, Tatiana Șaptefrați doctor, conferențiar universitar. Maria Strechii doctor, conferențiar universitar dar cadre didactice tinere care au o mare priză la studenți, precum Violeta Tincu doctor, conferențiar universitar și Lilia Dragomir doctor, conferențiar universitar.

(Continuare în pag. 2)

(Sfârșit. Început în pag. 1)

Cunoștințele teoretice și experiența practică sunt de real folos în procesul de predare. În pofida dificultăților generate de pandemie, Academia depune eforturi maxime pentru asigurarea

procesului de instruire cu respectarea tuturor rigorilor de calitate și este permanent în căutarea și identificarea soluțiilor de îmbinare a diverselor metode de instruire pentru a oferi servicii educaționale pe măsura așteptărilor.

Mult succes tuturor care au venit la Academia de Administrare Publică să obțină cunoștințe noi și să-și formeze competențe și abilități solicitate de piața muncii și de societate în ansamblu. Felicităm tot corpul profesoral-didactic al Academiei

de Administrare Publică cu prilejul Zilei Mondiale a profesorului.

Ion DULSCHI,
doctor, conferențiar
universitar, decan
Departamentul Studii
superioare de master

Educația este calea cea mai sigură spre succes

Ca o confirmare a celor evidențiate în titlu, voi încerca să pătrund în acea atmosferă dragă inimii și sufletului fiecărui învățcel cu ajutorul unei foste discipole a distinsului dascăl, și anume, Vera Gajiu, prilejul fiind unul deosebit: e vorba de un moment emoționant, aniversarea de 80 de ani a protagonistului, Ștefan Rotaru, care alături de consoarta sa, Eufrosinia, au fost și rămân semănători de lumină pentru multe generații de elevi ai școlii din satul natal Cociulia de la poalele faimoșilor Codri ai Tigheciului din raionul Cantemir.

„Sunt pedagogi care rămân în viața noastră încă mulți ani după absolvirea școlii. Sunt pedagogi care pe parcursul întregii vieți, revin cu lecțiile lor de matematică, istorie, franceză sau română. Stepan Andreievici și Eufrosinia Nichiforova (cum le ziceam noi în acei ani) sunt adevărați pedagogi, dascăli de viață bună. Au fost învățătorii mei, dar și învățătorii a zeci de generații de copii din sat, dar și din localitățile învecinate. Lecțiile de istorie și franceză pe care ni le-au dăruit cu generozitate încă mă mai însoțesc. Sprijinindu-se reciproc, sfătuindu-se și povătuindu-se unul pe altul, au reușit să semene în sufletele generațiilor cociulene dulcea și inocenta pasiune pentru carte, imaginându-și întreaga viață doar pe acel drum spre școala dragă, vine vorba, chiar dacă ploaie, ninge, sau e arșiță dogorătoare.

Orele de istorie ale dlui Ștefan Rotaru au fost pline de istorii nu doar ale popoarelor lumii, ci și/sau mai ales - de istorii din viața de zi cu zi. Modest și de o cumsecădenie aparte, în clasă era corect, exigent, sever, stăpân pe situație, iar când începea să vorbească, vocea lui blândă de povestitor iscusit, ne vrăjea pe toți și ne transporta imaginar în țări în care părea că zburăm și pe care le puteam vedea. Era ceva fascinant, greu de redat prin cuvinte.

Începând cu acest an, Stepan Andreievici (după cum se punea pe atunci), după zeci de ani de consacrare, se va bucura de bine-

limbile cu cea mai mare circulație în lume.

Stimații noștri dascăli, Ștefan și Eufrosinia Rotaru: de la lecțiile dumneavoastră

meritata pensie. Noi, elevii săi, ținem să-i mulțumim pentru orele petrecute împreună în anii de școală, care nu erau niște simple lecții de istorie, ci erau adevărate călătorii imaginare în jurul lumii. Îi mulțumim pentru vocea mereu blândă, povătuitoare, pentru răbdarea cu care ne asculta.

Aduc sincere mulțumiri și soției dumnealui, Eufrosinia Nichiforova, pentru interesantele, captivantele, neuitatele lecții de franceză. Am învățat limba-soră cu româna, cultura unui popor civilizat, am înțeles cum diferențele culturale ne îmbogățesc reciproc pe noi toți. Îi suntem recunoscători pentru perseverența, osârdia, claritatea în a ne transmite o limbă străină. Îi mulțumim pentru dăruirea de sine, pentru lecțiile pline de farmec, care ne-au învățat să îndrăgim una din

ieșeam mai bogați, iar acea bogăție, acea avere inestimabilă o posedăm și până în prezent. Primiți plecaciunile noastre de la învățăceii, discipolii dumneavoastră, din sat, din țară și de peste hotare, din lumea întreagă. Primiți mulțumirile noastre și gândurile bune, de bun augur și de multă sănătate!”

„O spun cu toată responsabilitatea: soții Ștefan și Eufrosinia Rotaru au fost și sunt o familie de pedagogi adevărați, înzestrați, în casa dumealor dominind mereu pacea și înțelegerea, cumsecădenia și omenia. Împreună cu soția Eufrosinia, profesoară de franceză, a crescut și educat doi copii-Viorica și Dorel, fiica urmând calea părinților, îmbrățișând nobila, dar deloc ușoară profesie de pedagog.

Ștefan Rotaru, vine, în 1962, ca tânăr pedagog, specialist de istorie,

la școala din Cociulia. Aici, în 1969 și-a legat destinul pentru întreaga viață cu cociulianca Eufrosinia. Și-au ridicat, cu forțele proprii, o casă, au crescut și educat doi copii. De aici, din pragul casei, zi de zi - pe ploaie, vânt, arșiță sau ninsoare - au tot făcut cale până la școală, acolo, unde și-au petrecut, cea mai mare parte a vieții lor, pe care au trăit-o modest, cinstit, cu dăruire de sine, cu stimă și onoare pentru discipoli, colegi, semeni, săteni.

Să recunoaștem, cu mâna drept inimă: sunt în viața fiecăruia dintre noi amintiri care chiar și acum, când suntem departe de satul și școala natală, sunt mereu prezente în sufletul nostru. Aceste dulci aduceri aminte ne fac să ne simțim din nou elevi, să retrăim clipe de bucurie, de fericire, să readucem în actualitate frumoșii, irepetabili ani de școală. Suntem nespuse de mulțumiți, bucuroși să revenim din nou, imaginar, acasă, la școală, fiecare în banca sa. Ne e dor de dascăli dragi, de colegi, de școală. Ne bucurăm de fiecare dată când auzim că învățătorii, profesorii dragi spun că fostii elevi au rămas în inimile lor. Se spune că acolo unde școala prosperă, totul prosperă, țara e mai bogată, locuitorii ei - mai fericiți.

Pentru conformitate -
Ion DOMENCO

Vizită de monitorizare a proiectelor Erasmus+

Pe 22 septembrie, în contextul monitorizării proiectelor Erasmus +, Agenția Executivă Europeană pentru Educație și Cultură (EA-CEA), prin intermediul Oficiului Național Erasmus+, a efectuat o ședință de monitorizare a proiectelor de mobilitate internațională. Ședința a avut loc on-line, cu participarea coordonatorului național Erasmus +, dna Claudia MELINTE și Cristina GHERMAN, Administrator. Din partea Academiei de Administrare Publică au fost prezenți Prorectorul AAP, domnul Serghei PALIHOVICI, șeful Direcției Cooperare Internațională și Dezvoltare (DCID), dl. Dinu MANOLE, Ina MACOVEI, specialist principal în cadrul DCID, Ludmila ROȘCA, Angela ZELENŠHI, Silvia DULSCHI, Igor NEAGA, profesori și colaboratori din cadrul AAP, Marcela MIRON și Petru BAMBULEAC studenți, care au participat la mobilități sau au implementat proiecte Erasmus +.

Prorectorul AAP, domnul Serghei PALIHOVICI a des-

chis ședința cu un cuvânt de salut, în care a menționat importanța mobilităților academice.

DI. Dinu MANOLE, șeful DCID, a făcut analiza SWOT a situației mobilităților Erasmus+, menționând punctele forte cum ar fi: creșterea interesului studenților și a personalului academic față de mobilități, infrastructura de studii și cazare performante, existența mecanismelor de asigurare a calității, profesori cu renume, existența programelor în limba engleză. Au fost menționate și puncte slabe cum ar fi: numărul insuficient de programe în limba engleză, competitivitate redusă pe plan internațional, surse financiare reduse în comparație cu alte universități. S-a menționat faptul, că echipa

AAP lucrează, la consolidarea punctelor tari și la înlăturarea punctelor slabe. La amenințări, o atenție aparte s-a acordat situației create de Pandemia COVID-19, context în care, mobilitățile au fost stopate, într-o primă etapă, iar ulterior permise pentru țările participante, dar reduse în proporție de 80% pentru țările partenere, din care face parte și Republică Moldova.

Doamna Ludmila Roșca, dr. hab., conferențiar universitar, s-a expus pe marginea mobilității academice, din vara anului curent, la Universitatea de Vest din Timișoara și asupra mobilităților anterioare la care a contribuit în calitate de Prorector al Institutului de Relații Internaționale din Moldova.

Și-au împărtășit impresiile legate de mobilitatea academică doamna Angela ZELENŠHI, dr., conferențiar universitar și din partea studenților Marcela MIRON și Petru BAMBULEAC.

Doamna Claudia MELINTE, a făcut o serie de recomandări, în urma examinării listei proiectelor de mobilitate obținute de Academia de Administrare Publică și a discuțiilor purtate cu echipa AAP responsabilă de proiectele de mobilitate, și cu beneficiarii mobilităților.

În perioada 2017-2020, AAP a obținut 41 de mobilități Erasmus+ pentru studenți și personal, au fost valorificate 8, iar alte 10 mobilități pot fi valorificate în următorii 2-3 ani. Diferența de mobilități a mers către alte instituții superioare de învățământ din Republica Moldova.

Dinu MANOLE,
șef Direcție relații
internaționale
și dezvoltare

Academia de Administrare Publică a luat parte la Ziua Cooperării Europene, reprezentată de Coialnic Irina, specialist principal în cadrul Direcției cooperare internațională și dezvoltare, eveniment tradițional, marcat pe 21 septembrie, având scopul de a celebra cooperarea între regiuni și țări europene.

În anul curent, ziua respectivă este la cea de-a 10-a ediție. Cu această ocazie, miercuri, 22 septembrie, la Chișinău, sub egida Oficiului de Gestionare a Programelor de Asistență Externă, printr-o conferință a fost dat start sărbătorii.

În cadrul conferinței au fost prezentate principalele activități și rezultate a mai multor proiecte în desfășurare și a celor implementate în țara noastră prin intermediul programelor de

Ziua cooperării europene la Chișinău

cooperare transfrontalieră și transnațională, finanțate de Uniunea Europeană.

În concordanță cu prioritățile Strategiei UE pentru regiunea Dunării, proiectele sunt desfășurate în următoarele domenii: inovare și responsabilitate socială, mediu și cultură, conectivitate și responsabilitate energetică, precum și buna guvernare.

Totodată, s-a procedat la un schimb de opinii pe marginea beneficiilor cooperării transnaționale și oportunități de finanțare în cadrul noului program pentru anii 2021-2027, în spațiul dunărean.

De asemenea, au fost prezentate și oportunitățile de finanțare în cadrul noului program pentru anii 2021-2027.

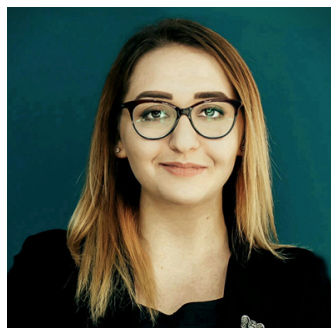
Instituția Publică „Oficiul de Gestionare a Programelor de Asistență Externă” este în calitate de Punct Național de Contact pentru Programul Transnațional „Dunărea 2014-2020”. Acest program reprezintă un instrument de cooperare finanțat de Uniunea Europeană pentru a promova coeziunea economică, socială și teritorială între 14 țări din zona Dunării - Austria, Bulgaria, Croația, Republică Cehă, Ungaria, Germania (Baden-Württemberg și Bavaria), Ungaria, România, Slovacia, Slovenia, Bosnia și Herțegovina, Muntenegru, Serbia și Ucraina - parțial, inclusiv Republica Moldova. La moment, în cadrul Programului Transnațional Dunărea 2014-2020, mai multe autorități, instituții

publice și organizații non-guvernamentale din țara noastră desfășoară în total 24 de proiecte în valoare de aproximativ 2,2 milioane de euro, fonduri oferite de Uniunea Europeană prin intermediul Instrumentului European de Vecinătate.

Irina COIALNIC,
specialist principal,
Direcția relații
internaționale
și dezvoltare

Sunt în plină desfășurare studiile de masterat 2021-2022, dar pe poșta redacției continuă să vină opinii ale absolvenților din ultima promoție a Academiei de Administrare Publică, dar și ale altor categorii de studenți masteranzi și doctoranzi, unele dintre care le propunem în continuare.

Cristina HRISTOFOROV,
Programa
Administrarea publică

Și acum îmi stăruie în amintiri ziua festivă și memorabilă de înmânare a diplomelor de master absolvenților Academiei de Administrare Publică. Sunt bucurăsoasă enorm că am fost printre cei admiși la studii de masterat la AAP, dar și mai mult, mă simt onorată să-i fiu absolventă.

Studiile au confirmat așteptările mele și ale colegilor cu toate că aveam se trecem prin impedimente complicate. Puțin după începerea studiilor, ne-am pomenit într-o situație fără precedent, într-o pandemie globală. Eu nu mi-am imaginat cum vom continua studiile, dar organizarea de către Academie a studiilor de masterat online a fost realizată la nivel, fiind ca o primă experiență, a făcut față situației.

Tema tezei de master a fost „Rolul administrației publice locale în procesul monitorizării disciplinei în construcții”. Pe lângă faptul că subiectul îmi era apropiat și manifestam un profund interes pentru a-l studia la un nivel profund în legătură cu domeniul în care activam, această temă prezin-

tă un interes deosebit și în condițiile în care problema construcțiilor este una foarte actuală și se caracterizează printr-un impact major asupra infrastructurii și amenajării teritoriului. La fel, interesul provine și din faptul că deciziile administrației publice locale privind urbanismul și amenajarea teritoriului are impact asupra locuitorilor sub toate aspectele vieții sociale. Scopul lucrării a constat în prezentarea atribuțiilor administrației publice locale în domeniul urbanismului, amenajării teritoriului și a regulilor în mura construcțiilor.

Studiile mele de bază sunt cele de jurist care îmi ajută mult în studierea serviciului public. Consider că în cadrul acestei programe am reușit să-mi dezvolt și mai mult competențele și

cunoștințele necesare, or, în opinia mea, pentru a activa profesionist în domeniul public sunt absolut necesare studiile la Academia de Administrare Publică.

Beneficiile studiilor de master de la Academie oferă abilități personale și profesionale pentru a accelera dezvoltarea noastră. Ele sunt, de asemenea, o oportunitate de a găsi răspunsuri la diverse probleme și de a contribui la dezvoltarea și prosperarea instituției în care activăm. Iar cel mai mare avantaj constă în crearea unor conexiuni cu specialiști din diferite instituții publice, care oferă posibilitatea schimbului de idei/sau experiențe și de a pune baza unor noi colaborări. Astfel studiile la Academie sunt o cale deschisă spre un viitor prosper.

Prin studiile doctorale de la Academie îmi propun să realizez un model de performanță al administrării publice

Tatiana FURCULIȚĂ,
doctorandă la Academia
de Administrare Publică,
anul I, specialitatea
Teoria, metodologia
administrației publice

Domeniul administrării este preocuparea mea de bază. Am studiat la Academia de Studii Economice din Moldova, unde am susținut masteratul la specialitatea Administrarea Afacerilor. Dar am conștientizat că

pentru a te afirma din plin în viață și a aplica ideile și gândurile de perfecționare continuă a domeniului în care activezi sunt necesare noi cunoștințe. Indiscutabil, că după masterat sunt necesare studii de doctorat, pe care am hotărât să le fac anume la Academia de Administrare Publică. Această decizie am luat-o ca urmare a dorinței de a îmbina cunoștințele și studiile economice și manageriale cu activitatea instituțiilor de stat, pentru care am un interes aparte de cercetare, ceea ce le oferă plenar Academia de Administrare Publică. Astfel, studiile economice și realizarea doctoratului în domeniul științelor administrative îmi vor oferi posibilitatea de a deveni un specialist competitiv, care să contribuie la dezvoltarea

administrației publice la nivel național. Sunt conștientă că urmează ani de studii cu o muncă enormă, dar sunt convinsă că suportul oferit mă va ajuta în parcursul meu de studii doctorale, de perfecționare și realizări prodigioase.

Ceea ce o demonstrează și primul an de studii doctorale, care a fost unul activ și captivant. Entuziasmul și emoțiile care m-au copleșit încă din ziua examenului de admitere se manifestă și în prezent. În cadrul celor 4 discipline fundamentale am avut posibilitatea de a cunoaște profesori și pedagogi de o înaltă cumsecădenie și profesionalism. Fiecare lecție era captivantă și mereu a fost acel dialog constructiv între doctoranzi și pedagogi, ceea ce a contribuit la dobândirea de noi

cunoștințe în domeniul administrării publice.

În contextul domeniului care mă preocupă - performanța administrației publice - am ales și tema intitulată: „Conceptualizarea modelului național de performanță al administrației publice și mecanisme de implementare”. Din considerentul că instituțiile de stat fac parte din serviciul public, este primordial ca acestea să fie racordate la standarde înalte de calitate.

Studiile de doctorat au fost pentru mine o dorință vizionară încă din timpul studiilor de licență, dorință care acum prinde contur real. Îmi doresc să le finalizez cu succes pentru a-mi vor oferi experiență și cunoștințe necesare pentru a evolua ascendent pe scara profesională.

Membrii/ele grupurilor coordonatoare în domeniul gender – la un curs de dezvoltare profesională

Una din sarcinile Grupului coordonator în domeniul gender din cadrul autorităților publice este promovarea abordării integrate a dimensiunii de gen în politicile, procesele și activitățile sectoriale/instituționale. Acest subiect a stat la baza cursului de dezvoltare profesională organizat în perioada 21-22 septembrie curent, în parteneriat cu Entitatea UN WOMEN pentru membrii/ele Grupurilor coordonatoare în domeniul gender din cadrul Ministerului Apărării, Ministerului Afacerilor Interne, Administrației Naționale a Penitenciarelor și Serviciului Vamal.

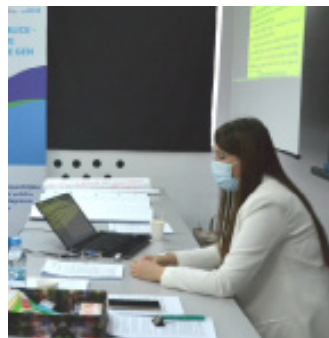
Enunțând așteptările care le au de la acest curs, participanții/tele au menționat necesitatea

cunoașterii cadrului normativ național în domeniu și a actelor internaționale la care Republica Moldova este parte, a condițiilor și principiilor integrării

egalității de gen în politicile publice și procesele decizionale. De rând cu aceasta, participanții/ele s-au arătat interesați de bunele practici în implementarea abordării complexe a egalității

între femei și bărbați, dar și de aspectele unei comunicări eficiente în vederea promovării principiilor fundamentale privind egalitatea de gen.

Cursul a fost ținut de formatoarele Angela Popovici, dr., conf. univ., și Veronica Butnaru, care, pe parcursul a două zile, au reușit formeze, de comun cu participanții/tele o echi-

pă, discutând cele mai interesante și provocatoare situații, cu care se confruntă în activitatea sa Grupurile coordonatoare în domeniul gender.

Asigurând o interacțiune constructivă cu participanții/tele, formatoarele au propus mai multe activități practice în vederea identificării nivelului de integrare a dimensiunii de gen în politicile publice sectoriale și actele administrative, dar și privind integrarea egalității de gen în procesele decizionale din cadrul autorităților publice.

Totalizând activitatea, dna Aurelia Țepordei, directoroarea Departamentului dezvoltare profesională, a exprimat încrederea, că cursul va fi de un real folos pentru participanții/tele, iar schimbul de experiență și activitățile practice realizate, vor contribui la utilizarea corectă și eficientă a instrumentelor și resurselor, care sunt la dispoziția Grupurilor coordonatoare în domeniul gender, sporind, astfel, eficiența activității acestora.

Reprezentanți ai primăriilor discută subiecte ce țin de bugetarea sensibilă la gen

Pe parcursul a două zile - 21 și 22 septembrie curent - primarii/ele, secretarii/ele consiliilor locale și contabilii/ele din cadrul autorităților publice locale au discutat aspecte ce țin bugetarea sensibilă la gen în cadrul cursului de dezvoltare profesională organizat în parteneriat cu Entitatea UN WOMEN, Programul UE/EVA.

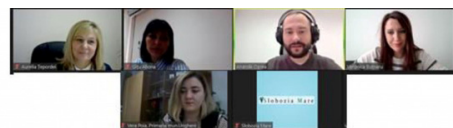
În cadrul cursului, ghidați de formatoarele dna Tatiana Tofan, șefa Catedrei Economie și management public și dna Veronica Butnaru, participanții au analizat etapele integrării as-

pectelor de gen în procesul bugetar, principalele aspecte ale Cadrului bugetar pe termen mediu și corelațiile dintre politica macroeconomică și egalitatea de gen, au studiat posibilitățile de integrare a aspectelor sensibile la gen în procesele, deciziile și reglementările domeniului în care activează și modalitatea de elaborare a indicatorilor pentru statistica bugetară sensibilă la gen.

În contextul pandemiei COVID-19 și sarcinilor autorităților publice locale în depășirea situației, au tre-

zit interes subiectele ce țin de vulnerabilitatea financiară în perioada pandemiei și influența pandemiei COVID-19 asupra bunăstării populației.

Pe parcursul acestor două zile, participanții au realizat mai multe activități

BUDGETS

Cadru logic
• Cadru logic pentru punerea în aplicare a integrării egalității de gen în programe și proiecte. Include următoarele trei direcții:
• Măsură organizatională.
• Structură organizatională / resurse / potențialul egalității de gen.

practice, care, inevitabil, vor spori gradul de competență al acestora în domeniul egalității de gen și vor contribui la exercitarea eficientă a atribuțiilor, în special, la componentele integrării de gen și bugetării sensibile la gen.

Proiectul „Cu privire la instituirea Comisiei pentru selectarea candidaților la postul de membru al Grupului de specialiști al Consiliului Europei privind accesul la datele oficiale și aprobarea Regulamentului cu privire la modul de organizare și desfășurare a concursului național pentru desemnarea candidaților în vederea suplinirii postului de membru al Grupului de specialiști al Consiliului Europei privind accesul la datele oficiale” din partea Republicii Moldova, aprobat prin hotărâre de Guvern

În contextul intrării în vigoare la 1 decembrie 2020 a Convenției Consiliului Europei (CoE) privind accesul la documentele oficiale (Convenția de la Tromsø), s-a definitivat mecanismul de aplicare a prevederilor tratatului, Republica Moldova (RM) ratificând Convenția la 02 septembrie 2016.

În acest context, RM are obligația de a elabora un mecanism național eficient de implementare, materializat inclusiv prin raportarea în baza art. 14 al Convenției și alegerea reprezentanților naționali în cadrul mecanismului independent de monitorizare a aplicării instrumentului - Grupul de specialiști al Consiliului Europei privind accesul la documentele oficiale.

Grupul de specialiști al Consiliului Europei privind accesul la documentele oficiale constituie mecanismul independent de monitorizare a aplicării Convenției de la Tromsø și va compila rapoarte privind proporționalitatea măsurilor prevăzute de legislație și realizate în practica de către Părți, în sensul implementării prevederilor stipulate în tratat. Grupul de specialiști al Consiliului Europei privind accesul la documentele oficiale va reprezenta un panel format din minimum 10 și maximum 15 membri, având în vedere echilibru de gen și geografic, precum și expertiza multidisciplinară.

Potrivit Regulii 6 a Rezoluției CM/Res(2021)2 privind procedura de alegere a membrilor Grupului

de specialiști al Consiliului Europei privind accesul la documentele oficiale, adoptată de către Comitetul de Miniștri la 3 martie 2021, statele-membre au dreptul să avanseze în adresa Secretarului General al CoE doi reprezentanți naționali pentru a fi aleși câte unul per fiecare stat-membru. Decizia finală urmează a fi adoptată în cadrul reuniunii Consiliului Consultativ al Părților la Convenției Tromsø.

Consiliul Consultativ al Părților constituie pilonul politic al mecanismului de monitorizare al Convenției și adoptă recomandări pe marginea măsurilor de implementare a concluziilor rapoartelor Grupului de specialiști al Consiliului Europei privind accesul la documentele oficiale. Consiliul Consultativ al Părților este format din reprezentanții Comitetului de Miniștri al CoE și reprezentanții părților la Convenție. Prezentul proiect stabilește instituirea Comisiei pentru selectarea candidaților la postul de membru al Grupului de specialiști al Consiliului Europei privind accesul la datele oficiale și adoptarea Regulamentului cu privire la modul de organizare și desfășurare a concursului național pentru desemnarea candidaților din partea Republicii Moldova în vederea suplinirii postului de membru al Grupului de specialiști al Consiliului Europei privind accesul la datele oficiale. Selectarea candidaților naționali pen-

tru suplinirea poziției de membru al Grupului de specialiști al Consiliului Europei privind accesul la documentele oficiale (în continuare - Comisia), potrivit prevederilor Rezoluției Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei CM/Res(2021)2 privind procedura de alegere a membrilor Grupului de specialiști al Consiliului Europei privind accesul la documentele oficiale, adoptată la Strasbourg, data de 3 martie 2021.

Participarea la concurs este benevolă și are loc potrivit prevederilor Rezoluției Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei CM/Res(2021).

Dosarul de participare la concurs va conține:

- a) Curriculum vitae în una din limbile oficiale ale CoE (limba engleză sau franceză) conform modelului anexat la Rezoluția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei CM/Res(2021)2;
- b) copia actului de identitate;
- c) cererea de înscriere la concurs, cu indicarea unei adrese electronice;
- d) copia de pe diplomele de studii superioare cu tangență în domeniul vizat.

Dosarul complet pentru înscrierea la concurs trebuie să parvină la sediul Mi-

nisterul Afacerilor Externe și Integrării Europene, până la data de 17 septembrie 2021, sau la adresa electronică scedo@mfa.gov.md. Verificarea conformității copiilor cu originalul va avea loc la data interviului. Orice dosar incomplet sau depus după expirarea datei-limită nu se va lua în considerare.

În conformitate cu prevederile Rezoluției CM/Res(2021)2 privind procedura de alegere a membrilor Grupului de specialiști privind accesul la documentele oficiale, dar și noul termen limită, MAEIE va informa Secretarului General al Consiliului Europei despre decizia adoptată până la data de 27 septembrie 2021.

Realizarea obiectivelor stabilite nu vor necesita alocării din bugetul de stat.

Proiectul elaborat se încadrează în cadrul normativ în vigoare, iar promovarea acestuia și eventuala sa aprobare nu va genera ca consecință necesitatea amendării altor acte normative.

În conformitate cu prevederile Legii nr. 239 din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul hotărârii de guvern în cauză a fost plasat pe paginile web oficiale ale Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene (www.mfa.gov.md).

Eugeniu REVENCO,
Secretar General al
Ministerului Afacerilor
Externe și Integrării
Europene

MEC se alătură „Manifestului diplomației științifice francofone”, semnat în cadrul Săptămânii Francofoniei Științifice

Ministrul Educației și Cercetării, Anatolie Topală, a participat la Săptămâna Francofoniei Științifice.

În cadrul Săptămânii Francofoniei Științifice, la Conferința miniștrilor francofoni ai învățământului superior și cercetării, miniștrii au adoptat un „Manifest al diplomației științifice francofone”, scopul căruia este consolidarea legăturii dintre politică și știință, precum și cooperarea universitară în spațiul francofon.

Menționăm că Săptămâna Francofoniei Științifice,

desfășurată în perioada 21 - 24 septembrie, a fost marcată de cea de-a XVIII-a Adunare Generală cvadrie-

nală a Agenției Universitare a Francofoniei (AUF) și de celebrarea a 60 de ani de la fondarea AUF, care în prezent reunește peste 1000 de universități din lume.

Tot în cadrul Săptămânii Francofoniei Științifice a fost prezentată noua strategie pentru perioada 2021-2025. Evenimentul a avut loc în format hibrid și a reunit peste 900 de reprezentanți ai universităților din 116 state-membre ale Agenției Universitare a Francofoniei (AUF).

Perspectivile cooperării în domeniul educației – discutate cu Ambasadorul Republicii Austria la Chișinău

Ministrul Educației și Cercetării Anatolie Topală a avut o întrevedere cu E.S. Stella Avallone, Ambasadorul Republicii Austria la Chișinău. Unul dintre principalele subiecte abordate a fost intensificarea colaborării în vederea continuării proiectelor de dezvoltare a învățământului profesional tehnic.

În acest context, ministrul a subliniat că MEC pledează pentru continuitatea programelor și a proiectelor de reformare a învățământului profesional tehnic, dezvoltării învățământului dual și a învățării pe tot parcursul vieții, educației incluzive, și a digitalizării sistemului educațional, dar și pentru dezvoltarea noilor politici și strategii de îmbunătățire a calității educației.

Cei doi oficiali s-au referit și la proiectele comune implementate cu suportul Guvernului Austriei, care au adus beneficii mai multor domenii ale sistemului de învățământ.

Oficialul austriac și-a exprimat deschiderea de a susține colaborarea cu Ministerul Educației și Cercetării în direcțiile strategice de dezvoltare a sistemului de educație din țara noastră.

Menționăm că doar în ultimii ani, cu susținerea financiară a Guvernului austriac

au fost realizate mai mult de 10 proiecte de dezvoltare a domeniilor educației, în special, a învățământului profesional tehnic.

MEC a avut o întrevedere cu noul director Regional al Asociației Germane pentru educația adulților DVV International

Ministrul Educației și Cercetării a avut, la 21 septembrie, o întrevedere cu noul director Regional al Asociației Germane pentru educația adulților DVV International Levan Kvatchadze.

Oficialii au discutat despre prioritățile în domeniul învățării pe tot parcursul vieții care derivă din Planul de activitate al Guvernului și din proiectul Strategiei Educația 2030 și despre suportul pe care AO DVV International Moldova îl poate oferi pentru dezvoltarea unui Program pe segmentul educației adulților.

Subiectele abordate au vizat: modernizarea serviciilor de formare profesională continuă a adulților și a celor de validare a competențelor profesionale dobândite în

contexte de învățare non-formală și informală, reconceptualizarea formării profesionale continue a adulților din perspectiva bunelor practici externe și dezvoltarea segmentului educației nonformale a adulților.

La fel, oficialii au stabilit viitoarele mecanisme de conlucrare.

Serviciul de presă MEC

„Împreună în Uniunea Europeană”

*Acesta a fost motto-ul Declarației-apel de înregistrare a Consiliului Autorităților Locale din România și Republica Moldova (CALRRM) în cadrul Sesiunii Solemne a Adunării Generale a Consiliului, de la Sibiu, Asociația Orașelor din România denumit „ÎMPREUNĂ ÎN UNIUNEA EUROPEANĂ”. Evenimentul, desfășurat în perioada 16 – 19 septembrie 2021, s-a aflat la cea de-a IV-a ediție și a beneficiat de prezența a 120 de primari din cele două țări și de reprezentanții autorităților publice centrale, despre care ne-a relatat participantul la evenimentul respectiv **Vladislav COCIU, primar al orașului Ștefan Vodă, absolvent al Academiei de Administrare Publică, vicepreședintele Congresului Autorităților Locale din Moldova (CALM).***

Asociația Orașelor din România a susținut în mod frecvent întărirea relațiilor dintre autoritățile locale din cele două țări. În 2018, împreună cu colegii din Congresul Autorităților Locale din Moldova am organizat la Chișinău un atelier de lucru de scriere de proiecte pe fonduri europene pentru familiarizarea autorităților locale din Republica Moldova cu o administrație bazată pe proiecte din finanțări externe. De asemenea, în 2 rânduri AOR a organizat la Târgu Ocna respectiv Gura Humorului ședințe comune de Consiliu Director al celor două asociații partenere AOR și CALM. Prin aceste întâlniri a încercat să stimuleze relațiile parteneriale dintre autoritățile locale și schimbul de bune practici. Astfel, de mai mulți ani organizăm asemenea întâlniri comune. Cred că ceea

din Moldova (CALM). Este un eveniment ce va produce mai multe efecte.

Avem nevoie de experiența fraților noștri de peste Prut. Colegii din România, de asemenea, nu o singură dată au menționat că au și ei ceva de învățat de la noi. De exemplu, recent, un primar îmi spunea că s-a inspirat din felul în care funcționează la noi instituțiile preșcolare. Ne dorim să fim eligibili în cadrul proiectelor comune, nu neapărat cele finanțate de România. Mă gândesc, în primul rând, la Uniunea Europeană, să putem să accesăm fonduri, să armonizăm legislația noastră asemeni celor din țările UE, să implementăm inițiative comune și să producem schimbările necesare în legislație pentru a facilita cooperarea noastră. Prezența reprezentanților din Parlamentul României

tribui la renovarea spitalului raional din Ștefan Vodă și vizita pe care primarii din acest raion urmează să o întreprindă la Brașov.

În 2012 am făcut cunoștință cu un primar din Brașov și colaborarea noastră durează până astăzi. Între timp, acest primar a devenit deputat în Parlamentul României și membru al Comisiei administrație publică. Toți aleșii locali din raionul Ștefan Vodă au mai fost la Brașov, există mai multe înfrățiri între localitățile noastre și cele din acest județ, avem și proiecte comune. Recent am avut întrevederi cu președintele Consiliului Județean Brașov, dar și cu președintele Asociației Primarilor din Țara Făgărașului. Împreună am stabilit ca la începutul lunii octombrie, primarii - reprezentanți ai asociației CALM din Ștefan Vodă, dar

de a contribui la renovarea spitalului raional Ștefan Vodă. Totodată, există o dorință mare a primarilor din Ștefan Vodă de a iniția stabilirea unor noi parteneriate, înfrățiri, mai ales că o parte dintre ei sunt la primul mandat și doresc să trăiască această experiență. Atât Sibiu, unde suntem astăzi, cât și Brașovul au avansat foarte mult la capitolul administrație publică.

Am mers în mai multe județe ale României și atitudinea a fost de la caz la caz. Totuși, trebuie să înțelegem că și ei au necesitățile lor și cred că trebuie să ne axăm pe proiecte comune, să fim eligibili în cadrul proiectelor europene, nu neapărat pe resursele din Fondul național român. Cu toate acestea, deputații români ne-au dat asigurări că vor fi create fonduri, în special, pentru proiecte în baza unor acorduri de parteneriat, la care vor putea participa primăriile de pe ambele maluri ale Prutului. Dacă vorbim de evenimentul organizat la Sibiu, pot constata că există o deschidere foarte mare din partea colegilor primari, drept dovadă este prezența lor numeroasă la acest eveniment. M-a impresionat faptul că nici în cea de-a doua zi a evenimentului nu au mers la primăriile lor, dar și-au petrecut timpul cu noi, ceea ce înseamnă o deschidere pentru comunitățile locale din Republica Moldova. Totodată, este de apreciat faptul că ei sunt avocații noștri în parcursul european al Republicii Moldova.

ce s-a produs zilele acestea la Sibiu este extrem de important, deoarece încercăm să instituționalizăm acest consiliu comun al Asociației Comunelor din România (ACoR), Asociația Orașelor din România (AOR) și Congresul Autorităților Locale

și din Parlamentul Republicii Moldova la evenimentul organizat la Sibiu ne dă speranță că se va ține cont de așteptările noastre.

Și un exemplu relevant, în acest context, îl va constitui intenția Consiliului Județean Brașov de a con-

și unii angajați din primării, cei care posedă certificatul de vaccinare, să meargă la Brașov pentru a prelua din experiența colegilor noștri. După aceasta vor veni și ei la noi. Deja Consiliul Județean Brașov și-a anunțat disponibilitatea

Digitalizarea orașelor – un imperativ al timpului

În unul din numerele precedente ale ziarului „Funcționarul Public” am informat cititorii despre digitalizarea, în premieră, a orașului Leova. Despre acest proiect inteligent pentru republică ne informează în continuare **Sergiu CEBAN, vice-președinte al Uniunii Asociațiilor de Coproprietari în Condominiu din Republica Moldova și directorul Platformei Smart de Digitalizare a serviciilor comunale „eBloc.md”**.

Transformarea digitală a devenit o nevoie și o prioritate în cadrul administrațiilor publice care urmăresc o abordare strategică în direcția digitalizării serviciilor publice, creșterii standardului de viață și a orientării spre bunăstarea oamenilor.

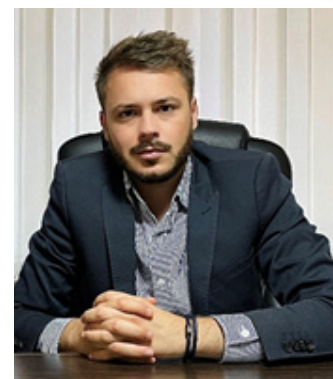
onarea blocurilor și serviciilor comunale, de a ușura și de a transparentiza relația dintre furnizori, gestionari, locatari, consumatori și administrația publică locală, precum și de a simplifica procesul de verificare și comunicare în ceea ce

ma de digitalizare a blocurilor și serviciilor comunale „eBloc.md” va aduce o contribuție importantă la îmbunătățirea activității de gestionare a fondului locativ. Avem convingerea că soluția inteligentă pilotată va fi o componentă de succes în proiectul de modernizare a orașului.

Primul oraș digitalizat a devenit orașul Leova, căruia i-a fost înmănată și distincția în acest domeniu. Serviciile locativ-comunale din orașul Leova au fost digitalizate, prin intermediul platformei

„eBloc.md”. Implementarea platformei online și în alte localități va facilita plata facturilor pentru serviciile comunale de către consumatori.

Astfel, taxa pentru serviciile de salubritate este calculată în baza aplicației electronice www.eBloc.md, care permite monitorizarea online a plăților, efectuarea acestora prin intermediul cardului bancar și

oficiul poștal, prin intermediul cardului bancar și la terminalele de plată. Un terminal de plată deja a fost instalat în sediul Primăriei or. Leova.

Platforma „eBloc.md”, oferă transparență, eficientizare de procese, acces 24 de ore din 24, 7 zile pe săptămână, soluții de plată alternative, comunicare și raportare.

Urmare, orașul Leova a primit premiul „Primul oraș DIGITALIZAT”, care a implementat acest sistem modern de administrare a plăților comunale.

Suntem în proces de tratative și discuții și cu alte primării din Republica Moldova.

Strategia de Dezvoltare Urbană și Strategia Smart

Platforma smart de gestionare și administrare „eBloc.md” a fost creată pentru a eficientiza și digitaliza procesul serviciilor locativ-comunale și pentru a oferi locatarilor și administrației publice locale transparența necesară. „eBloc.md” este un proiect unic pe teritoriul Republicii Moldova, elaborat împreună cu partenerii din România. La ziua de astăzi o parte a blocurilor din Republica Moldova deja folosesc platforma www.eBloc.md în cadrul asociațiilor de coproprietari în condominiu.

„eBloc.md” asigură digitalizarea, calculul și facturarea lunară a serviciilor locativ comunale în baza contractelor de prestare a serviciilor semnate cu gestionarii fondului locativ, cu furnizorii/prestatorii de servicii locativ-comunale și cu Administrația publică locală.

Scopul nostru de bază este de a eficientiza gesti-

privește activitatea de administrare și de furnizare a serviciilor locativ-comunale. „eBloc.md” – oferă și este singura aplicație mobilă dedicată administrării blocurilor și Asociațiilor de

Coproprietari în condominiu disponibilă în Republica Moldova și poate fi accesată atât pe „Google Play” cât și pe „Apple Store”.

Dorim să ne implicăm activ în proiectul de modernizare a orașelor din Republica Moldova, în eficientizarea relațiilor dintre cetățeni și municipalitate. Suntem convinși că platfor-

emiterea facturilor lunare pe suport de hârtie.

Fiecare proprietar de imobil are acces la propriul cabinet online din care monitorizează plățile, datorile și poate depune o serie de cereri în regim online – fără prezența fizică.

Taxa de salubritate poate fi achitată la orice filială a băncilor comerciale, la

City au la bază platforme digitale, bazându-ne pe bunele practici ale orașelor din Europa, îndemnăm APL să puna accent mai mare pe Digitalizare în servicii comunale, or acestea sunt în regim prioritar pentru cetățenii orașelor în care locuiesc.

(Continuare în pag. 10)

(Sfârșit. Început în pag. 9)

Principalele avantaje ale digitalizării orașelor sunt:

1) Locatarii vor beneficia de cele mai moderne servicii de calculul și facturarea lunară a serviciilor locativ comunale și de evidența financiară transparentă a acestora.

2) Locatarii vor beneficia de servicii de Digitalizare a serviciilor locative-comunale.

3) Ca rezultat orașul devine Smart City în servicii locativ – comunale

4) A.P.L. și furnizorii de servicii comunale au posibilitatea de a economisi bani – astfel încât nu vor mai avea nevoie de casierie la întreprinderile de prestări a serviciilor comunale.

nale. La fel o altă parte din personal care raspunde de facturare/calcul/evidență poate fi scutit.

Principalele obiective ale acestui proiect sunt de a crea un canal de interacțiune online între locatar, furnizor și primărie.

„eBloc.md” pune la dispoziția orașelor o gamă extinsă de servicii atât financiar-contabile cât și administrative, juridice, tehnice și de întreținere. Serviciile de bază sunt prestate prin intermediul unei echipe de profesioniști care

cuprinde administratori de blocuri, experți contabili, juriști, personal tehnic autorizat.

Activitatea noastră este bazată pe transparență, profesionalism și responsabilitate.

Prin semnarea unui contract cu compania de deservire „eBloc.md”, locatarii din orașele țării li se garantează că gestionarea blocului se va desfășura în conformitate cu ultimele prevederi legale și orice modificare a legislației va fi pusă în aplicare fără întârziere, astfel, încât asociațiile de proprietari administrate de societatea noastră să nu aibă niciun fel de probleme legale sau fiscale.

Un Centru de Inovare și Transfer Tehnologic modern în curs de edificare în mun. Bălți

Viitorul Centru de Inovare și Transfer Tehnologic de o mare importanță tehnico-științifică pentru Regiunea de Dezvoltare Nord a țării este un proiect finanțat din sursele Fondului Național pentru Dezvoltare Regională (FNDR) și sprijinit de Proiectul de Competitivitate din Moldova. Sediul viitorului Centru, cu o suprafață de 6054 mp, se află pe teritoriul Universității de Stat „Alecu Russo” din Bălți (USARB). Obiectivul este edificat de Agenția de Dezvoltare Nord care recent, a efectuat o vizită de monitorizare a desfășurării lucrărilor de construcție.

Reprezentanții ADR Nord s-au documentat pe șantier

despre situația curentă privind implementarea proiectului. La eveniment au mai participat reprezentanți ai USARB, operatorii economici responsabili de efectuarea lucrărilor de construcție și alte părți implicate în procesul de implementare a proiectului.

În urma implementării integrale a proiectului, cele două blocuri care urmează să fie finisate vor găzdui Centrul de Inovare și Transfer Tehnologic. Totodată, cele două blocuri sunt conectate, în cadrul aceluiași proiect, la electricitate, rețele de apă și canalizare, rețeaua Internet și alte rețele de telecomunicații. De asemenea, va fi creată o structură de management

a Centrului, instituită în baza unui Regulament de funcționare.

Implementarea propriu-zisă a proiectului a început în iulie 2020, odată cu încheierea contractului de antrepriză nr. 153 pentru Etapa I de executare a lucrărilor de construcție-montaj. În octombrie 2020, a fost semnat contractul de antrepriză nr. 163, pentru Etapa a II-a de construcții (blocurile 4 și 5, etajele 2, 3, 4 și amenajarea teritoriului).

Valoarea totală estimativă a proiectului se cifrează la 37,54 milioane de lei, din care 28,50 milioane de lei – din sursele FNDR.

Proiectul „Crearea în municipiul Bălți a Centrului de Inovare și Transfer

Tehnologic din Regiunea de Dezvoltare Nord” este implementat de ADR Nord și finanțat din Fondul Național pentru Dezvoltare Regională. Parteneri strategici de dezvoltare în cadrul acestui proiect sunt USAID, Suedia și UK aid, finanțatori ai Proiectului de Competitivitate din Moldova, care va susține implementarea proiectului. Contribuția Proiectului de Competitivitate din Moldova ține de dotare cu mobilier și echipamente a spațiilor renovate ale viitorului Centru de Inovare și Transfer Tehnologic din Regiunea de Dezvoltare Nord.

Maria PRISACARI,
director ADR Nord,
doctorandă AAP

Noi perspective de cooperare între raionul Cimișlia și județul Dolj

O delegație oficială a Consiliului Județean Dolj s-a aflat într-o vizită de lucru în raionul Cimișlia.

Delegația din România, condusă de președintele Consiliului Județean Dolj, Cosmin Dorin Vasile, a avut, înainte de toate, o întrevedere cu președintele raionului Cimișlia, Mihail Olărescu, precum și cu reprezentanți ai administrației publice locale și cu consilieri raionali.

Printre subiectele principale abordate în cadrul întrevederii bilaterale a fost cel privind stadiul actual al cooperării între entitățile înfrățite.

Părțile au discutat despre prietenia care leagă raionul Cimișlia și județul Dolj, despre acțiunile întreprinse până în prezent, precum și despre proiectele noi care vor putea fi realizate, de acum încolo, împreună.

S-a convenit, de comun acord, asupra menținerii în continuare a bunelor relații dintre Consiliul Raional Cimișlia și Consiliul Județean Dolj.

De asemenea, au fost

abordate subiecte ce țin de posibilitatea de amplificare a măsurilor de sprijin care ar putea fi acordate de către partea română pentru raionul Cimișlia și de extindere a domeniilor de interes investițional și de cooperare.

Președintele raionului Cimișlia, Mihail Olărescu, și-a exprimat gratitudinea pentru contribuția generoasă din partea județului Dolj de peste 200 de mii de euro, acordată pentru implementarea proiectului de renovare și dotare a Secției Chirurgie a Spitalului Raio-

nal Cimișlia, care a fost realizat cu succes în anul 2019.

„În numele meu personal și al tuturor cetățenilor raionului Cimișlia, țin să-i mulțumesc președintelui Consiliului Județean Dolj, dlui Cosmin Dorin Vasile, pentru contribuția substanțială adusă. Sunt sigur că și în continuare vom depune eforturi comune pentru a consolida relația de colaborare între cele două zone, Dolj și Cimișlia, și că vom reuși împreună să dezvoltăm comunitățile noastre și să promovăm valorile europene”, a declarat

Mihail Olărescu, președintele raionului Cimișlia.

La rândul său, președintele Consiliului Județean Dolj, Cosmin Dorin Vasile, a dat asigurări că vor fi păstrate legăturile strânse și pentru deschiderea spre realizarea de noi proiecte comune.

Evenimentul a constituit un prilej minunat pentru desfășurarea unor discuții cuprinzătoare și între alți reprezentanți ai Consiliului Județean Dolj și ai Consiliului Raional Cimișlia.

Octavian POPESCU

„UE pentru Moldova: Apă curată pentru Cahul”

Ministerul Finanțelor, în numele Guvernului Republicii Moldova și al municipiului Cahul, și Banca de Dezvoltare a Germaniei (KfW), în numele Guvernului Republicii Federale Germania, au semnat Acordul suplimentar de implementare a grantului și proiectului „UE pentru Moldova: Apă curată pentru Cahul”, în valoare totală de 2,77 milioane de euro (grant).

Acordul în cauză este menit să co-finanțeze proiectul „Aprovizionare cu apă și canalizare în raionul Cahul”, finanțat în baza Acordului de finanțare și a Proiectului încheiat, la data de 1 august 2018, între KfW, Republica Moldova și municipiul Cahul.

Conform acestuia, KfW a acordat Republicii Moldova un grant de 23,5 milioane de euro, suplimentat ulterior de Uniunea Europeană cu 10,12 milioane de euro.

Scopul proiectului constă în reabilitarea și ex-

tinderea infrastructurii de aprovizionare cu apă și de canalizare în raionul Cahul. Această activitate va aduce rezultate tangibile directe populației din raionul Cahul, prin minimizarea riscurilor pentru sănătate.

În mod special, sunt vizate autoritățile administrației publice locale (municipalitatea Cahul, raionul Cahul, primăriile Cotihana și Crihana Veche), Societatea pe Acțiuni „Apă Canal Cahul”, Agenția de Dezvoltare Regională Sud și societatea civilă, avându-se în vedere îmbunătățirea protecției mediului și utilizarea mai inteligentă a resurselor naturale.

Prin această finanțare suplimentară, bugetul total al proiectului va însuma 36,4 milioane de euro de asistență nerambursabilă, inclusiv 12,9 milioane de euro – contribuția Uniunii Europene.

Ion CIUMEICĂ

Tumulii, monumente arheologice de pe teritoriul Republicii Moldova

Siturile arheologice cele mai numeroase din spațiul pruto-nistean, la fel ca și de pe întreg continentul euroasiatic, sunt tumulii sau mobilele funerare, până în prezent pe teritoriul Republicii Moldova fiind identificate un număr de circa șase mii de asemenea monumente arheologice.

Elucidarea destinației acestor vestigii ale trecutului a preocupat pe numeroși cărturari, o parte dintre mobile fiind cartate încă în sec. XVIII-XIX. Clarificări mai exacte în privința structurii, funcționalității, cronologiei și apartenenței tumulilor, însă, au putut fi aduse abia după inițierea săpăturilor arheologice în ultimele decenii ale sec. XIX. Un număr de circa 390 de mobile funerare au fost investigate prin săpături de salvare în perioada sovietică. În urma acestor ample cercetări, s-a dovedit că marea majoritate a acestor monumente arheologice o constituie creația populațiilor nomade care descind din stepele euroasiatice începând cu eneoliticul (mil. IV î. Hr.) și terminând cu perioada târzie a migrațiilor (sec. XIV). Un număr redus de tumuli de

dimensiuni mici se atribuie unor populații sedentare de origini diferite.

Fiind construiți din pământ (sau din pietre și pământ) și având, de regulă, formă relativ semisferică, cu diametre și înălțimi variabile, tumulii reprezintă complexe funerare și de cult, care conțin mai ales morminte de înmormântare din epoci istorice diferite. Unii tumuli cuprind câte o singură înmormântare, a cărei groapă este, de obicei, săpată în zona ei centrală, peste care s-a și așternut mantaua de pământ ce formează movila propriu-zisă. În majoritatea tumulilor cercetați, însă, au fost descoperite câte două, trei sau chiar până la câteva zeci de morminte. În cazurile când în mobile se găsesc mai multe morminte, ele

pot fi din aceeași perioadă istorică, dar și din epoci diferite. Pe lângă morminte, sub unele mobile au fost semnalate ringuri de piatră sau șanțuri rituale.

Un loc deosebit între siturile funerare din spațiul pruto-nistean îl ocupă mobilele scitice, răspândite mai ales în stepa Bugeacului, dintre care unele sunt dispuse izolat, pe când altele alcătuiesc adevărate necropole tumulare, cum este cea din punctul La Pietricei de la Crihana Veche (r-nul Cahul). Cercetarea prin săpături a unor tumuli scitici a dovedit că deseori ei cuprind un inventar bogat, iar unele complexe funerare, conțin piese de valoare cultural-științifică excepțională.

Un anumit număr de mobile au fost ridicate și în primele secole ale erei noi de către triburile nomade ale sarmaților. Dintre acestea se evidențiază mai ales tumulul sarmatic de la Mocra, de pe malul stâng al Nistrului, care avea o înălțime de cca 3 m și un diametru de 50 m, iar înmormântarea principală, atribuită unei femei, conținea un inventar foarte bogat și variat, inclusiv mai multe podoabe de aur.

Cele mai târzii mobile funerare de pe teritoriul Republicii Moldova datează din sec. XIV. Până în prezent, din câte cunoaștem, a fost cercetat doar un singur tumul în spațiul pruto-nistean datând din această perioadă, și anume la Balabanu, de pe valea Ialpușului. Movila respectivă conținea două morminte de înmormântare distruse din vechime ale turanicilor târzii, una dintre înmormântări, atribuită unui șef militar, conținând în jur de 100 de obiecte diverse.

Răspândiți în diferite regiuni geografice, dar mai ales în zonele de sud și de nord ale Republicii Moldova, cei peste șase mii de tumuli sunt monumente arheologice și cele mai mult afectate, fiind aplatizate sau aproape complet distruse din cauze mai ales antropice decât naturale. Dar, așa cum dovedesc săpăturile arheologice, aceste obiecte arheologice puternic deteriorate conțin complexe și vestigii arheologice importante, uneori deosebit de valoroase, de aceea se impune imperios documentarea, inventarierea și protejarea lor.

Vlad VORNIC,
director al Agenției
Naționale Arheologice

Abonarea 2021

Continuă abonarea pentru anul 2021 la revista științifico-metodică trimestrială „**ADMINISTRAREA PUBLICĂ**” și la ziarul „**FUNCȚIONARUL PUBLIC**,” publicații ale Academiei de Administrare Publică.

Revista „**Administrarea Publică**” apare trimestrial.

Costul unui abonament:

3 luni - 42 lei; 6 luni - 84 lei.

Indice poștal: 76957

Ziarul „**Funcționarul Public**” apare de 2 ori pe lună.

Costul unui abonament:

3 luni - 39 lei; 6 luni - 78 lei.

Indice poștal: 67919

ECHIPA REDACȚIONALĂ:

Sergiu VLADÎCA - șef Direcție

Ion AXENTI - specialist principal

Ana-Laura PAȘNIC - specialist principal

Marina PASTUH - inginer-programator

ADRESA NOASTRĂ:

MD 2070

mun. Chișinău, str. Ialoveni, 100.

Ziarul apare de două ori pe lună.

Indice 67919.

Coli de tipar 1,5. Tiraj: 300.

Bun de tipar 30.09.2021

CONTACTE:

E-mail: aap.editura@yahoo.com

Tel: 0- 22- 28-40-78

Tipografia CEP USM